

RAIKKÜLA

KOLHOOSI JUHATUSE JA ÜHISKONDLIKE ORGANISATSIOONIDE INFOLEHT

Nr. 5 (11) MAI 1988

ÜHINE koosolek

Partei a/o. pidas aprillis ühise koosoleku Lenini kolhoosi ja Raikküla 8kl. kooliga.

Arutati algorganisatsiooni osa õpilaste töökasvatuse ning koolide ehitamise plaanidest Raikküla piirkonnas.

Räägiti töötegemise võimalusest kooli juures ja õpilaste suvisest tööerakendamisest. Rõhutati mõtet, et õppetöö harjumus saab alguse koolist, töötegemise harjumus peab algama kodust. Ei oldud kitsid kiitmisega: Raikküla lapsed on nad töökad. Oma tublidust on nad tõestanud sügiseti kartulipõllul, suvel majandite kaalikapõldudel, ravimtaimede korjamisel ja kooliümbruse korrastamisel.

Mis puutub õpilaste tööõpetusse, siis pidi kooli direktor kahetsusega tõdema, et kooli materiaaltehniline baas on enam kui kesine. Tööriistade ja seadmete loeteluks piisab kahe käe sõrmedest. Materjalidega varustatusest on õigem üldse mitte rääkida. Ainukes- teks varustajateks on võimaluste piires oma majandid, hariduse liinis on tühi koht.

Ühise arutelu tulemusena otsustati anda laste koolipoolsele tööerakendatusele rahuldav hinnang. Majandite tehti ettepanek esitada koolile taotlused stipendiaatide kohta juba järgmise õppeaasta alguseks. Koolitöö probleeme kajastada majandite infolehtedes, õpilaste hinnetelehed

saata regulaarselt iga õppeveerandi lõpul kodumajandi juhatajale.

Kuna koosolekust võtsid osa rajooni täitevkomitee esimees M. Kuusk, esimehe asetäitja M. Meisalu ja haridusosakonna juhataja R. Heinaru, kujunes teise päevakorrapunkti arutelu elavaks — MILLIST KOOLI ME PIIRKONDA VAJAME.

Et Raikküla koolile on juurdeehitist vaja, sellest räägiti juba veerand sajandit tagasi. Vahepealsed aastakümned töid esiplaanile kabinet-süsteemi. Õpilase oma pingi, klassi ning pinginaabri olemasolu ei omanud enam tähtsust. Nüüd on arusaamad muutunud ning taas on üles kerkinud kooli juurdeehitise küsimus. Olemasolev hoone lihtsalt ei suuda enam käesoleva aja nõudmisi rahuldada. Hädavajalik on võimal, mingit kriitikat ei kannata olemasolev köögiblokk, pesemisvõimalused õpilastel puuduvad. Vaja on eraldi muusikaõpetuse, keemia-, füüsika- ja kunstõpetuse klasse. Sügiseks valmivad tööõpetuse majad tüdrukutele ja poistele.

Koolitöö lõppedes algab koolimaja kapitaalremont. Hoone vajab uut katust, vahetama peab talasid ja sarikaid. Napib remondimaterjale, kuid sügiseks tuleb enamik töid lõpetada. Tegija on REV.

Arutelu tulemusena jõuti järeldusele: Raikküla kool vajab juurdeehitist igal juhul. Kool peab Lipale jääma, kuna sealne koolitraditsioon on üle saja aasta vana. Sealne asukoht on kooli jaoks rahulikum ja lapsesõbralikum näiteks keskusega «Jüriöö» osakonnas võrreldes. Kuigi Lipal praegu kommunikatsioonid ja katlamaja puuduvad, pidas Raikküla kolhoosi juhtkond igati vajalikuks toetada Lipa varianti ning leida võimalus ja vahendid puuduva rajamiseks.

Kooliprobleem on terav ka naaberajandis — Lenini kolhoosis. Aastaid tagasi kaotati Kabala kool. Pooled Raikküla õpilastest elavad aga Lenini kolhoosis ja vajavad oma kooli järele on suur.

Maha on pandud lasteaialgkooli vundament ja peatselt ehitatakse hoone ka valmis.

Võrdlemisi väikeste lisakulutustega on võimalik seda laiendada 9klassiliseks kooliks. Vaja on riigilt raha.

Täitevkomitee esimehe M. Kuuse, esimehe asetäitja M. Meisalu ja haridusosakonna juhataja R. Heinaru sõnavõtudest jäi kõlama, et toetatakse majandite võitlust OMA kooli eest. Kahe 9klassilise kooli tarvis ühte piirkonda ei jätku raha. Raikküla kooli juurdeehitist võetakse plaani järgmisel viisaastakul, ühtlasi püütakse leida vahendeid Kabala lasteaialgkooli jaoks.

KAIDA LILLEOJA,
Partei a/o. sekretär

Võidupüha tähistamine

Võidupüha eel kogunesid Suure Isamaasõja veteranid Lipale langenute mälestuskivi juurde. Tervitusi ütlesid Raikküla kooli ja kolhoosi esindajad. Veteranide nimekõneles Harri Kuusemets. Õpilased ja puhkpilliorkester ands'd väikese kontserdi. Lilleid veteraniidele. Mälestuskivi jalamil jäid meenutama langenud sõjakaaslaste lillekorvid. Öhtupoolikul istuti majandi esindajate ja orkestrimeestega ühises teelaus. Meenutusi rasketest sõja-aastatest jätkus mitmeks tunniks.

Valiku ees

Aprillis peeti koolides kutsekomisjonide istungid.

Pärast VIII klassi lõpetamist soovib majandi stipendiaadina Tallinna Pedagoogikakooli õppima asuda Kristina Aus, kutsekoolides Ülle Luks, Argo Lepiko ja Aivo Altmets.

Pärast Rapla Keskkooli lõpetamist asub Marve Tiits õppima Tihemetsa Sovhoostehnikumi, Kaidi Luukas Tallinna Pedagoogikakooli. Kõrgharidust soovib EPAs omandada Kaile Lilleoja, TPis Ivar Aljas ja Toomas Palmiste.

Head põrumist lõpueksamitel!

Kultuurimürgitus?

On juba kord nii kujunenud, et kõigis meie inimlikes hädades ja puudustes on alati süüdi keegi teine. Aga et ise — vaat seda juhtub küll haruharva.

Kes ei mäletaks Raikküla mail mõni aasta tagasi õhkamisi: oleks meil korralik kultuurimaja, küll siis meie...

1985. a. lõpuks olidki asjad ühel pool. Kõik läks nagu liike. Teatrid, kontserdid, tantsuõhtud ja suurearvuline

publik.

Möödus paar aastat ja jälle õhkamised: klubis ei tehta midagi, klubis ei toimu midagi.

Vaatame nüüd asja tegijate poolelt. «Vanalinna Stuudio» ei taha meiega enam tegemist teha, sest saal pole olnud päriselt väljamüüdud. Hea küll, ütleme, et liiga suur saal kohaliku rahva jaoks, kuid...

Hiljaaegu pakkus tore da elamuse Märjamaa EPT ame-

tiühinguklubi «Patuoina» la- vastusega. Meeldivat külakosti tõi Läänemaa meeskoor ja naiskoor «Krööt» ja lõpuks Kehtna operetteatrilist vahva lugu «Röövimine keskööl». Kõike oli. Oli head mängu ja esinemislusti, oli laulu ja emotsioone. Kuid... keda polnud, see oli publik.

Head ümbruskonna vanad ja noored! Asetagem end mõtete organiseerijate või esinijate rolli. Vaevalt te end eriti hästi ja koduselt tunneksite, kui saali poolt vaatavad vastu ainult harvad kuulajate- vaatajate read.

Ei oska küll ära mõistatada, mis siis nüüd veel puudub. Eesti vabariigi või rajooni keskmise tasemega võrreldes peaks meie klubi ju lausa pa- lee olema. Sõidukit pole ka kunagi keelatud. Pole erilist tungi märgata ka pealinna teatritesse.

Kas tõesti kultuuri mürgitus, või... ah, mis nüüd mina, las parem teised, teised...

Kes siis, kui mitte meie? Lp. lugeja! Toimetus ootab Teie ettepanekuid, arvamusi, soovide. Mõelgem koos!

ERNI TAMMARU

MEIE KOLHOOSI PIIRKONNAS

25. aprillil 1988 arutas Raikküla külanõukogu oma istungjärgul muinsuskaitse olukorda külanõukogus. Arutelust võtsid osa looduskaitse inspektor Tiit Petersoo ja rajooni kultuuriosakonna esindaja Evi Vulf.

Kirjutises puudutan peamiselt Raikküla kolhoosi piirkonda.

Mälestised jagunevad vabariikliku ja kohaliku tähtsusega objektideks.

VABARIIKLIKU TÄHTSUSEGA AJALOOMÄLESTISED:

Endine Sillaotsa kõrtsi hooned seoses Raikküla teoorjade ülestõusuga aastatel 1840—1842. See oli siis, kui Raikküla talupojad astusid välja mõisa teoorjuse vastu. Nende hulgas oli ka Kildema Jüri, kellel polnud enam küllalt tööloomi ja põllutööriistu, et Raikküla mõisale teoorjust teha. Teda tõsteti talust välja. Jüri sellega ei leppinud, vaid käis ülekohtuse otsuse ja rõhuva mõisaorjuse üle mitmel pool kaebamas: Tallinna kubermangu prokuröri juures, Peterburis mõisa pärisärra Cancrini juures ja mujal. Kõikjal kurtis Kildema Jüri ka teiste Raikküla talupoegade raske olukorra üle. Lõpuks vangistati visalt õigust otsiv talupoeg kubernerit juures ja pandi Toompea vanglasse. 1842. a. 6. veebruaril peeti Järvakandis kohtukomisjoni istung, kuhu peale tunnistajate oli kutsutud enam kui sada

talupoega, kes pidasid end õige sõjakalt ülal. 10. veebruaril tuli 30liikmeline talupoegade delegatsioon Toompeale kubernerit lossi ja teatas, et kõik Kildema Jüri kaebused on õiged. Kuid ka teiste talupoegade mehine toetus ei suutnud Jürit karmist karistusest päästa. 8. mail 1842 langetatud kohtuotsusega saadeti see «avalikule korralt kahjulik inimene» Siberisse asumisele.

Veel 1842. a. novembris pidasid Raikküla talupojad salakoosoleku, kus otsustati saata krahv Cancrini juurde saatkond, et paluda Kildema Jüri vabastamist ja teoorjuse asendamist raharendiga. Võimud said aga talupoegade kavaotsuse jälile. Viitsakaristusega ja salakoosoleku organiseerijate vangiroodu panemisega suruti Raikküla talupoegade vastupanu lõpuks maha.

Neil aastatel hakkasid kauglenägelikumad mõisnikud aru saama, et varem või hiljem tuleb üle minna raharendile, mille eest Raikküla mehed võitlesid. On huvitav märkida, et Rapla alal mõistis seda esimesena Raikküla uus mõisnik, loodusteadlane krahv A. Keyserling. 1847. aasta kevadel viis ta 74 talust 13 üle puhtale raharendile. 1853. a. olid Raikkülas kõik 88 talu raharendil. Samuti oli üleviidud Kuusikul 64 talust 31, Järvakandis 38st 12, Vahakõnnul 24st 9. Sikeldis 64st 31, Ohukatkul 36st 7, Kehtnas

78st 11, Lilleveres 33st 4 ja Raplas 34st 1. Mujal mõisates tegid veel kõik talud teoorjust.

Teoorjust tehti edasi ka Juuru kihelkonnas, kus 1858. a. olid talurahvarahutused — Mahtra sõda.

Sel ajal Eestimaa rüütlikonna pealikuks olud Raikküla mõisnik A. Keyserling kirjutas 18. juulil 1858. a. oma vennale: «Nagu nüüd kogemused õpetanud on, on ainult üks radikaalne vahend — teoorjuse kaotamine. Raharent tunnil tormiliselt levima, kuid oli juba liiga hilja».

Need lood ja sündmused said kunagi alguse Sillaotsa kõrtsist.

Ja teiseks vabariikliku tähtsusega on endine Nuudi talu, maa-ala, mis on seotud Fõhjasõjaga 1700—1710. a. See asub Keo külas (endine Kadaka k.). Seda maakohta on vähe uuritud.

KOHALIKU TÄHTSUSEGA AJALOOMÄLESTISED:

Raikküla endine vallamaja seoses 1905—1917 ja 1904—1941 ajalooliste sündmustega.

VABARIIKLIKU TÄHTSUSEGA ARHEOLOOGIAMÄLESTISED:

Läänemägi (Paka mägi), Kivikalmu — Lipa k. Kalmu, Maa-alune kalmistu («Kalmumägi») — Raela külas end. Saariste ja Kiltri talu piiril,

Ohverdamiskoht — Raela k., Linnusease — Lipa k. «Paul-Jüri» viidast 50m ida poole.

VABARIIKLIKU TÄHTSUSEGA ARHITEKTUURIMÄLESTISED:

Raikküla mõisahooned, Raikküla mõisa kõrvalhoone (praegune kuivati).

VABARIIKLIKU TÄHTSUSEGA LOODUSKAITSEOBJEKTIID:

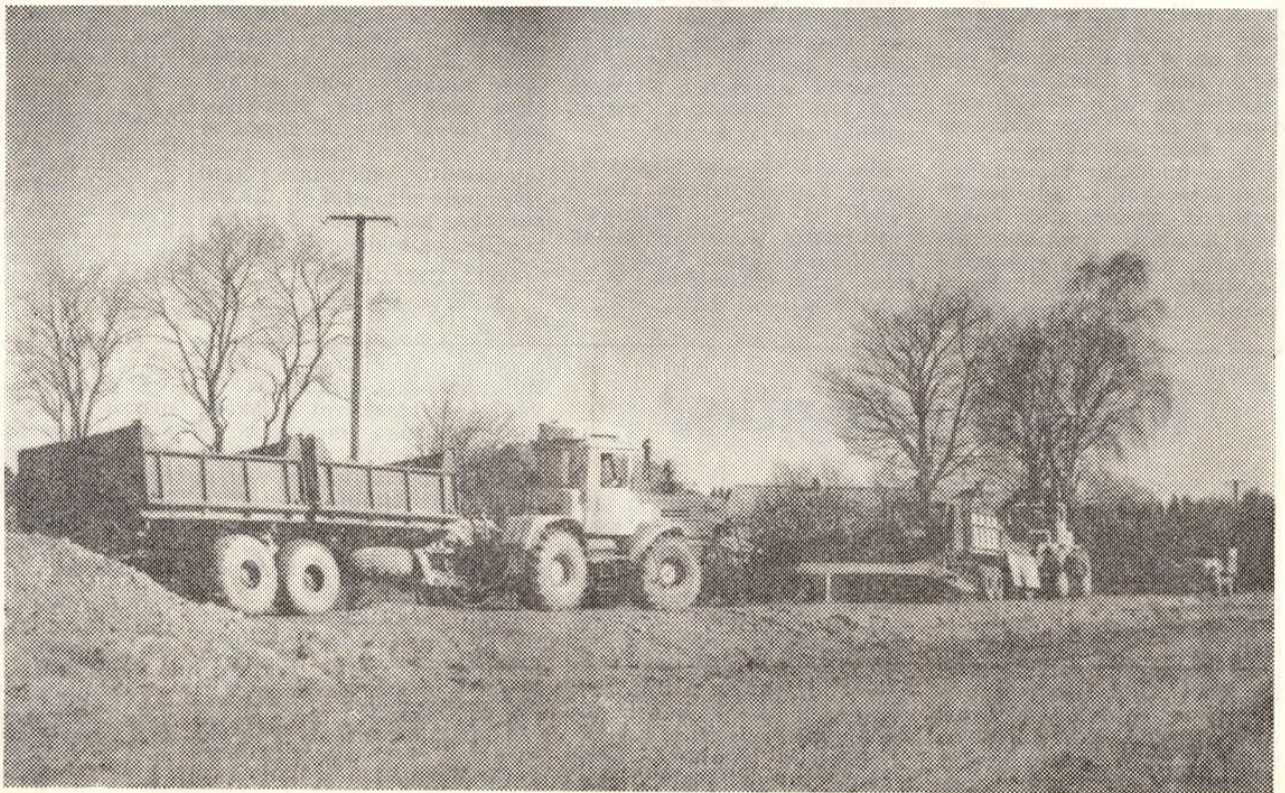
Jaanusmäe tamm — Raikküla külas Jaanimäel.

KOHALIKU TÄHTSUSEGA OBJEKTE:

Ranga kadakas — Lipa külas, Saariste tamm — Raela külas, Aru kasesalu — Kaigepere külas, Jaaneri kasesalu — Raela külas, Jaaneri pärnad — Raela külas, Kalmu tammesalu — Kaigepere külas, Kensapa põlispuude grupp — Keokülas, Kõnnu tammed — Keokülas, Mägimändide grupp — Raikkülas Jaanimäel, Fõleniku pärnad — Raela külas, Silla tammed — Lipametsa külas, Kensapa metsõunapuud — Keokülas.

Eelpoolnimetatud objektid vajavad hooldamist, neid on vaja alal hoida. See on meie kõikide kohus tulevaste põlvkondade ees. Kiire elutempo juures seisata korraks ja vaadata tagasi, mõtle, ning arva, kas oled kõik teinud siin, kodukandis, et loodus säiliks, et su järelpõlvad võiksid sulle tänulikud olla.

KONSTANTIN NÄKSI,
Raikküla RSN Täitevkomitee esimees

Kui

Ajaratas pöörleb oma igavest pöörlemist. Mis olnud, see läinud ajalukku ja ümber ega uuesti teha pole midagi võimalik.

Nelikümmend seitse aastat tagasi, kui II maailmasõja hingus oli juba Eestimaad puudutamas, pakkis teiste Raikküla ja Lipa noormeeste seas ka Heino Oraste oma seljakoti ja võttis ette pika ning halastamatu sõjatee.

Kuidas see kulges, sellest pajatab veel tänaseni tubli töömees, üle seitsmekümne aastane sõjaveteran.

Mobilisatsioonikutse sain kätte 20. juulil 1941. a. Ega sel ajal transpordi üleüldist ei olnud, jala läksime Raplasse, sealt rongiga Tallinna. Kaheteistkümnest laevast koosneva karavaniga jõudsimme terve nahaga Leningradi, kuigi vaenlase allveelaevad olid juba liikvel. Mäletavasti kandis see alus, millel mina sõitsin, «Ella» nime.

Leningradi taevas oli täis tikitud trosside otsa ankurdatud õhutõrjeballoone. Meie tee viis edasi Kotlasesse, seal püüti kirjust karjast sõjamehi kujundama hakata. Et üleilmusteks olid umbvenelased, siis esialgu tõlgita hakkama ei saanud. Läbi häda olid tõlkideks Petseri venelased, kuid ega nemadki eesti keelega sina peal ei olnud. Juhtuski siis selline episood, et meid kästi õhtusel loendusel hümnit laulda. Oli loomulik, et kõik mehed oskasid hästi ainult «Mu isamaa...» ja nii kestis see kolm õhtut.

Siis selgus äkki, et oleme sattunud häbemata vaele teele, formeering löödi juppideks ja saadeti metsatöödele. Eks see oli selle eksimuse karistuseks vist!

Metsatöö oli raske ja kurnav. Toit vesi mis vesi. Leiba saime küll 800g päevas, kuid ega see ikka suurt hingepidet andnud. Rajasime mingit teetrassi. Puud tuli välja juurida. Tegemist oli põhiliselt lehistega, kuid tööriistadeks ainult saag ja kirves. Talvel lisandus 40kraadine külm. Näljahäda, kehv varustus ja ränk töö viis paljudki mehed manalatele. Kirglikud suitsumehed hukutasid end sellega, et vahetasid niigi kasinad suhkru- ja leivaportse tubaka vastu.

1942. a. märtsis alustasime sõitu üle Uuralite loodava Eesti Korpuse 249. diviisi õppelaagrisse (Tšebarkuli). Kohe algasid kibedad õppused. Materiaalosa oli kõik valmistatud puust. Oppused kestsid sügiseni. Mina kuulusin eriuksusesse — diviisi sapööripataljoni. Andsime vandetöötuse. Ei mäleta enam, millises linnas võttis meie rindele mine-

vate väeosade paraadi vastu marssal Vorosilov. Peale selle anti kätte tõelised relvad ja hakati valmistuma rindele minekuks. Mul oli mõnevõrra lihtsam, kuna olin teeninud sundaega Eesti kodanlikus armees ja ettevalmistus oli tugevam. Sapöörilase ettevalmistuse sain diviisi õppelaagris.

Velikije Lukisse jõudsimme jõululaupäeva õhtuks, 24. detsembril 1942. Tegime väga pika jalgsirännaku. Hirmus lumi oli, külm oli... kogu aja väljas lageda taeva all. Nina polnud kuhugi varju pista, sest külad olid maha põletatud.

Praktiliselt läksime rännakult lahingusse. Õhtul saadeti kõhud täis ja öösel saadeti 921. polgu käsutusse, kes pidi järgmisel hommikul rünnakule minema.

Rünnakule minna polnud aga niisama lihtne. Varjusime Lovati jõe sängis.

Surm oli pidanud seal juba rohket lõikust. Maa-alad olid sakslased täpselt sisse lasknud: kes hingeline oma nina pistis, see ka surmalaps oli. Paljud mõttetud otserünnakud olid verre uputatud. Siis lõpuks ilmus ülemjuhataja käskkiri, mis keelas ilma suurtükiväe ettevalmistuseta jalaväerünnakud.

Olin pidevalt rindel, kuni sealsete lahingute lõpuni. Peale von Sassi punkrist väljakõrvetamist käisin ka mina selles kurikuulsas punkris. Mul oli õnne, ainult üks kild kõrvetas õrnalt kõhunahka. Tulin sealset möllust tervelt välja.

Peale Luki lahinguid viidi diviisi väeosad tagalasse. Taas õppused, isikkoosseisu täiendus. Ees ootas Narva. Meie sapööripataljon sai suure ja vastutusriikka ülesande valmistada käepärast olevast materjalist paate. Lauad ja naeladki (mida tavaliselt ise traa-

dist tegime) olid olemas ja läks tööks lahti. Kuigi paljud polnud paadi valmistamist näinud, siis tänu saarlastele ja teistele mereääre meestele tulime oma ülesandega auga toime. Paate sai igavene suur portsjon. Tõrvasime ära ja proovisime vees — kõik oli korras. Lõpuks öeldi meile, et nende paatidega minnakse Narva jõge forsseerima. Vii-

vakaravan. Vaatasime kõik seda ja üks vene ohvitser arvas: «Eti naše». Äkki avati laevadelt kahurituli Virtsu peale. Terve sadam ja alev keele. Tulelök kestis minutit 10—15. Meie hoidsime kai betoonpostide varju, ainult peanupud olid veest väljas. Terveks jäime ja kai saime ka hädapärastelt remonditud.

Järgmisel päeval viisid kiirkaatrid meid Kuivastusse. Väeosad olid lahingutega sealt juba läbi läinud. Meie kätt ootas Väikse väina tamm, mis oli kolmest kohast puruks lastud. Muhupoolne auk anti meie rühmale taastada. Lammutasime materjali saamiseks ühe lähedase küüni, kohalikud elanikud aitasid materjali öösel kohale vedada. Hommikul võisid hobuvoorid ja jalavägi hakata üle minema. Ehituse käigus sadas vastaskaldalt aegajalt mürske siia ja sinna. Onneks

kõnelesid

masel minutil selgus, et puuduvad aerud. Mehed saadeti öösel metsa, tahusime aerud valmis ja hommikuks olid paadid komplekteeritud. Vat nii käis sõjamehe elu ja see on tõde!

Lõpuks jõudsimme ka ise Narva. Linn oli täielikult purustatud. Rinne liikus Sinimägedeni, kuid sealt eda-

kahurid

si enam ei pääsenud. Lahingud olid verised.

Meie sapööripataljoni Sinimägedesse ei saadetudki. Uhel heal päeval pandi meid rongile ja läbi Pihkva, Mehikoorma jõudsimme 1944. a. sügisel taas Eestimaale. Parajasti käis maal viljamasindamine. Erikest vastupanu enam ei kohanud, liikusime väga kiirelt edasi. Tartu kandis jäime oma lennukite kuulide alla, sest nii kiiresti meie väeosi sinna ei oodatud. Rühkisime aina Tallinna poole, kuid meid pealinn ei viidud. Koselt keerasime Rapla peale, sealt Märjamaale. Raplast lubati korra koduntki läbi hüpata. Lipa koolimaja ümbrus ja isakodu olid paksult sõjapõgenikke ja masinaid täis. Kuna sinnakanti veel sõjaväeosi polnud jõudnud, siis andsin põgenikele head nõu, et nad otsad koju tagasi pööraks, sest minna polnud neil enam kuhugi. Nõu võetigi kuulda. Näis, et inimesed olid kõvasti ära hirmutatud.

Mu kodukondsed olid kõik elus ja tervise juures. Järgmiseks hommikuks sõitsin jalgrattal väeosale Koiksesse ette. Süda oli rõõmu täis, kuid ees ootas Saaremaa. Mäletan, oli väga ilus suveõhtu, kui Virtsu sadamasse jõudsimme. Sadamakai oli purustatud. Kaugelt silmapiirilt sõitis lae-

ohvreid ei olnud. Mind kui grupi komandöri autasustati ülesande eduka täitmise eest Punatähe ordeniga. Saaremaa lahingutes sai kadunud Albert Vetemaa rängalt jalgast haavata, samas sai surma Eduard Jõesar. Tammi ületamisel sai kaks meie meest juhuslikest kuulidest surma. Matsime nad ühe kiriku õue.

Kuressaare linn põles, kauplused olid lõhutud, aknad puruks. Tehumardi öölahing peeti meie ööbimiskohast umbes 12 kilomeetrit eemal ja jõudsimme sinna järgmisel hommikul. Pilt oli masendav, polnud kohta, kuhu jalaga astuda. Laibad, purustatud tehnikka, veri, kaos...

Kui seni oli teekond Saaremaal kulgenud suhteliselt rahulikult, siis peale Salme küla enam edasiminekut polnud. Iga meeter tuli ränga hinnaga.

Meie sapööridel tuli öösel rajada miiniväljast läbikäik. Ulesanne oli raske, kogu aeg lasti vaenlase poolt üles valgustusrakette. Hommikuks saime oma tööga enam-vähem valmis. Ei jõudnud veel ära minnagi, kui algas ettevalmistustuli. Pugesime aukudesse ja kiviaedade varju, minna polnud enam kuhugi. Umber ringi kees nagu pudrupada.

(Järg 4. lk.)

Raikkülas korrastatakse teid

Raikküla kolhoosis võeti käsilise majandisest teede korrastamine. Ligi 4kuulise pingelise, praktiliselt ilma seisa-

kuta tööga on saanud uue korraliku kruusakatte umbes 14 km teed, sellest oma jõududega üle poole. Korrastatud on

ka juurdepääse individuaal- elamutele ja töökodade ümbrust. Teetegijate edukas töö annab

alust uskuda, et püstitatud ülesanne — korrastada lähema paari aastaga enamik majandisestest teedest ja viia korralik kruusakattega tee iga kolhoosniku koduni, täidetakse.

Kui kõnelesid...

(Algus 3. lk.)

Kogu aeg oli tunne, et mingi jõud kergitab sind maast lah-
ti ja kaela sadas aina mulda
ja prahti. Üks Tartu poiss sai
otsetabamuse selga, kuid üle-
jäänud 8—9 meest jäid ter-
veks. Sellega meie sapööride
lahingud Saaremaal lõppesid-
ki. Salmest edasi kuni Sõrve
sääre tippu ei kohanud ühtki
kohalikku elanikku.

Pole ülearune meenutada,
et tollaegne jalavägi tegi
oma lahingurännaku läbi ai-
nult jalgsi. Selles mõttes oli-
me lausa saksad, sest Kura-
maale veeresime raudteed
mööda. Sapöörid seal erilist
lahingutegevust ei arendanud.
Meelde on jäänud ainult mee-
letu pori ja põhjatud teed.

Mäletan, et ühel järje-
kordsel rännakul tuli
meile vastu ratsahobuse seljas
vene kindral ja ütles, et sõda
on lõppenud. Kellel relv käes
oli, see selle taevapoole tüh-

jendas. Oli ikka lõpmata hea
tunne küll.

Kui taas jala Tallinna
jõudsime, oli tallanahk 3—4
sm paks. Mis sellest, et rän-
nak oli raske, selle eest oli
kevad, sireliõite aeg, igal pool
koduteel lilled ja lahke vastu-
võtt, see tegi südame soojaks.

Suur sõda oli auga võidu-
rikka lõpuni sõditud. Vaeva
ja valu sai küll ja küll näha,
kuid oli õnne — jäin terveks
ja tervis peab tänapäevani
hästi vastu!»

Nii lõpetab meenutused
möödanikku muhe ja paigal-
püsimatut vana sõjamees, kes
iga päev keerab veel autoroo-
li, täitis kaua aastaid kolhoosi
juhatuse liikme kohuseid ja
tunneb suurt rahuldust, kui
saab Raikküla puhkpillior-
kestris bassile hääled sisse pu-
huda.

Tugevat tervist, vana sõja-
mees!

ERNI TAMMARU

Rahvakalender

1. mai — volbripäev. Tähis-
tab kirikukalendris katoliku
kaitsepihaku Walpurga püha-
kukskuulutamist. Samale kuu-
päevale langeb apostel Filip-
puse mälestuspäev. Volbri-
päeva on nimetatud kui esi-
mest suvepäeva ning herne-
külvi alustamise aega. Wiede-
mann tutvustab 1. maid kui
kõigi tarkade või nõidade
päeva ning märgib samuti
hernekülvi. Rahva hulgas tun-
taksegi volbripäeva ennekõike
kaunviljade külvamise päeva-
na. Soomes on külvatud ube.
Karjalaskepäevana on volbri-
päev populaarne samuti ger-
maanlastelt.

9. mai — nigulapäev. Seos-
tub katoliku pihaku piiskop
Nikolause kultusega, kelle
päevaks on 6. detsember (sü-
gisene nigulapäev). 9. mai on
püha Nikolause ümbermatmi-
se mälestuspäev 1087. a. Ka-
belisse pandi küünal, et pü-
hak kaitseks põllukultuurisid
külma eest. Külvikalendris tu-
li nigulapäev arvesse kõige
enam kaera ja kaunvilja kül-
vamisel. Isuritel ja venelastel
on püha Nikolaus nagu Püha
Jürigi põllu ning karja kaits-
ja.

12. mai — ristipäev. Taeva-
minemispüha on arvestatuna
kevadpühadest 40. päeval ning
langeb alati neljapäevale —
siit nimetus ristineljapäev.
Pübli järgi päev, mil surnust
ülestõusnud Kristus läks tae-
va; ristiusu kiriku poolt ka-

sutusele võetud VI saj. Päeva
tähistatakse ristikäikudega,
mis sümboliseerib Kristuse
minekut koos jüngritega lin-
nast välja õlimäele. Loetakse
maa sündimise päevaks, mil
maa puhkab. Keelatud on iga-
sugused põllutööd, üldse puu-
tumine maasse ja maast kas-
vavasse. Ei tohi korjata lilli
ega raiuda puid. Päevakoha-
seks söögiks on kõiksugu pii-
matoidud.

22. mai — suvised (nelipü-
hi). Liikuva pühana võivad
suvised langeda ajavahemi-
kule 10. maist kuni 13. või 14.
juunini. Kristliku nelipühade
taustaks on muistsete heeb-
realaste lõikuspiha, mida pü-
hitseti 7 nädalat pärast lõiku-
se algust. Nelipühi tähistat-
akse kirikukalendris niisa-
muti 7. pühapäeval pärast li-
havõtteid. Keskne kevadsuvi-
ne tähtpäev. Enne kaskede
tuppatoomist tehakse tares ka
suurpuhastus. Sisuliselt on
meie suvised suve vastuõit-
mise pühad ning jäänud kiri-
kuga üsna nõrgalt seotuks.
Kaskede toomise komme ula-
tub ristiusueelsesesse aega ning
on suviste ajal eriti populaar-
ne germaani rahvastel.

Esimesel nelipühi päeval
otsivad tütarlapsed metsast
linnupesi. Kes linnupesa leiab,
see saab see aasta mehele.
(Torma).

Rahvakalendrist

PAUL TAGEL

Jüriöö tuisku trotsides

Talviselt vinge ja külma ap-
rillilma kiuste kogunes täna-
vusele jüriööjooksule 4 täis-
kasvanute ja 8 õpilaste võist-
konda. Võitjateks tulid täis-
kasvanutest Kehtna NST,
järgnesid Mahtsa sovhoos ja
Lenini kolhoos. Koolidest oli
kiirem eriinternaatkooli I
võistkond, järgnesid Juuru
keskkool ja Raikküla 8kl. koo-
li VIII klass. Tublid olid kõik,

kes külma ilma trotsides soo-
jast kodust välja tulid.

Üritusele andis hoogu ja sä-
ra juurde puhkpilliorkester.
Kahjuks jäi ära pärasine ja-
lakeerutus, kuna mõned an-
sambliikmed pidasid ülearu-
seks ühisüritusele omapoole
pillimänguga kaasa aidata.

Kohtumiseni järgmisel jüri-
kuul!

Kas teate, et...

... raamatupidamisalase 1987.
a. rajoonisisese konkursi tule-
musena tunnistati Raikküla
kolhoosi raamatupidamine II
koha vääriliseks ja määrati
rahaline preemia 300 rubla.

... k. a. I kvartali lüpsjate
tõövõistluse võitjad on Leida
Naurits, Ülle Vaherna ja Svet-
lana Simon. Freemiad vasta-
valt 50, 30 ja 20 rubla.

... kolhoosi vara riisumise
ärarahoidmise eest premeeriti
à 50 rublaga peaagronoom
Jaak Kildveed ja agronoom
Eduard Oganjani.

... tänuväärse töö eest ma-
jandisest teede korrastami-
sel makstakse kruusaveogru-
pile 300 rubla preemiat.

... Ülle Vaherna saavutas ra-
jooni lüpsivõistlustel II koha.

SAAGEM TUTTAVAKS

Juta Satsi — vasikatalitaja

Vahur Satsi — vasikatalitaja

60

SÜNNIPÄEVA PUHUL

65

Albert Kangur 21. mai

Leonhard Satsi 7. mai

PERE KASVU PUHUL

Helle ja Sulev Haabu
Margit ja Peep Pärna
Pille ja Villi Särekanno
Maire ja Sven Pöder

ELVINE KITSAPEA

sünd. 20. novembril 1903
surn. 10. aprillil 1988

MILDA TÕITOJA

sünd. 21. aprillil 1925
surn. 23. aprillil 1988

Vastutav toimetaja ERNI TAMMARU

Raikküla kolhoosi infoleht
Toimetus: 203502 Rapla
rajoon, Raikküla skj.
telefon 64 421; 64 475
Trükiarv 400

Tasuta
Tellimise nr. 1911
Maht 0,5 trükipoognat
Rapla Trükikoda,
Rapla, Kalda 2